

άντηλις ἡ, κοιν. ἀδήλις πολλάχ. ἀντ'λις βόρ. ιδιῶμ. ἀντήλια Ἡπ. Κῶς ἀδήλα Κύθηρ. ἀντηγιά Σίφν. ἀντινηλὶς Νάξ. (Ἄνω Ποταμ. Φιλότ.) ἀδινηλὶς Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντήλιος, δι' ὃ ιδ. ἀντήλιος, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ις. Τὸ ἀντήλια ἐτονίσθη κατὰ τὸ συνών. ἀντήλιος 2 γ.

1) Ἡ ἀντανάκλασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων εἴτε ἀπὸ στυλπνῆς τινος ἐπιφανείας εἴτε ἀπὸ τοίχου εἴτε ἀπὸ τοῦ ἐδάφους κοιν. : Κάνει πολλὴ ἀντηλιά. Μὲ πείραξε - μὲ βάρεσε ἡ ἀντηλιά. Ἐδῶ ἔρχεται ἀντηλιά καὶ δὲ μπορῶ νὰ σταθῶ κοιν. Ἐν' πυρὰ δαχαμαί, ἐκάτισαμεν κοντὰ 'ς τὸν τοῖχον ποῦ π-πέφτει ὁ ἥλιος 'πάνω του τὸ' ἔδει ἀντηλιὰν Κύπρ. 'Σ τὸ σπῆτι μας δὲ βαίνει ἥλιος, μὰ ἡ ἀδήλις μᾶσε καίει Κρήτ. Συνών. ἀντηλιάδα 1, ἀντηλιαρίδα 2, ἀντήλιος 2 γ, ἀντιλαμπή, ἀντιλαμπρίδα. 2) Ἡ ἀπ' εὐθείας πτώσις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Κρήτ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Τοῦ παίρν' ἡ ἀντ'λις κ' εἶναι ζέστα σὶ τοῦτ' τοῦ μέρους Αἰτωλ. 3) Τόπος προσβαλλόμενος ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Κρήτ. Κῶς : Πάμε 'ς τὴν ἀντήλια Κῶς. Συνών. ἀντηλιακός 2, ἀντηλιαρίδα 1, ἀντήλιαρος, ἀντήλιος 2, προσηλιακός (ιδ. προσηλιακός), λιακάδα. 4) Ὁ ὀρίζων Κύθηρ. : Στὴν ἀδήλα φαινόται γνέφρη.

ἀντήλια ἐπίρρ. Θράκ. (Τσανδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀντήλιος.

Ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου : Μόλις ξεφυγῆση τὸν γυροῦν ἀντήλια τὸ πρόσωπο νὰ βλέπῃ τὸν ἥλιο.

ἀντηλιάδα ἡ, Ζάκ. Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἀ.) Πελοπν. (Αἴγ. Γαργαλ. Καλάβρυτ. Μεσσ. Σουδεν. κ. ἀ.) ἀδηλιάδα Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντηλις καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

1) Ἀντηλις 1, ὃ ιδ., ἐνθ' ἀν. : Ἐδῶ εἶναι ἀντηλιάδα ! Σουδεν. Κλεῖσε καὶ μᾶς στράβωσ' ἡ ἀντηλιάδα ! ἀγν. τόπ. Μὲ βαρεῖ ἡ ἀντηλιάδα καὶ θὰ φύγω ἀποδῶ Αἴγ. Μὴ ρίχνης ἀπάνω μου ἀντηλιάδες μὲ τὸν καθρέφτη Μεσσ. 2) Ἀντηλις 3, ὃ ιδ., Πελοπν. (Μεσσ.) : Βγῆκα κ' ἔβιασα τὴν ἀντηλιάδα νὰ ζεσταθῶ. 3) Ἡλιακὴ θερμότης Πελοπν. (Γαργαλ. κ. ἀ.) : Μπῆκε ἀντηλιάδα μέσα ἀπὸ τὸ παραθύρι Πελοπν.

ἀντηλιακός ἐπίθ. Στερελλ. (Λεπεν.) ἀδηλιακὸ τό, Ἰθάκ. ἀδ'λιακὸ Λευκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντήλιος, δι' ὃ ιδ. ἀντήλιος, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιακός.

1) Ὁ ἐστραμμένος πρὸς τὸν ἥλιον, ὁ ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων προσβαλλόμενος Στερελλ. (Λεπεν.) : Σπίτι-χωράφι ἀντηλιακὸ Λεπεν. Συνών. ἀντήλιος 1. 2) Τὸ οὐδ. οὐσ., μέρος προσήλιον Λευκ. Ἰθάκ. : Πάμε νὰ κάτσουμε 'ς τὸ ἀδ'λιακὸ Λευκ. || Ἄσμ.

Διαβαίνει κί ἀπ' τ' ἀδηλιακά, παίρνει νοικοκυράδες Ἰθάκ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀντηλις 3.

ἀντηλιάρα ἡ, ἀμάρτ. ἀδηλιάρα Κρήτ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀντηλις διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα.

Ἡ ἰσχυρὰ προσβολὴ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων : Σήμερα ἔχει πολλὴ ἀντηλιάρα ἐδῶ.

ἀντηλιαρίδα ἡ, ἀμάρτ. ἀδηλιαρίδα Κρήτ. ἀδηλαρίδα Κρήτ. Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντηλις καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα.

1) Τόπος προσβαλλόμενος ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Κρήτ. : Ἐπα κάθομαι 'ς τὴν ἀδηλιαρίδα. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀντηλις 3. 2) Ἀντανάκλασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Κρήτ. Κύθηρ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀντηλις 1.

ἀντηλιαρίζω ἀμάρτ. ἀδηλιαρίζω Κρήτ. ἀδηλαρίζω Κρήτ. (Ἐμπαρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντηλις ἄρα.

1) Ἐκπέμπω θερμὰς ἢ φωτεινὰς ἀκτῖνας, ἀκτινοβολῶ : Ἀδηλιαρίζει πολὺ ἐδῶ ὁ ἥλιος. Ἐνα πρᾶμα φαίνεται χάμαι κί ἀδηλιαρίζει. Καὶ ἀπροσ. : Ἐδῶ ἀδηλιαρίζει. 2) Ἀμιτβ. ὑφίσταμαι, δέχομαι τὴν ἐπίδρασιν τῶν θερμῶν ἢ φωτεινῶν ἀκτίνων : Ἐπα κάθομαι κί ἀδηλιαρίζω. 3) Πάσχω θάμβωσιν ἐκ τῆς σφοδρᾶς ἀκτινοβολίας : Τὰ μάτια μου ἀδηλιαρίζουνε. Συνών. θαμπώνω.

ἀντηλιάρισμα τό, ἀμάρτ. ἀδηλιάρισμα Κρήτ. (Ἐμπαρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀντηλιαρίζω. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Γ 570 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.)

Ἀντανάκλασις θερμῶν ἢ φωτεινῶν ἀκτίνων : Δὲν ἐδόρουνα νὰ ξανοίξω ἀπὸ τ' ἀδηλιάρισμα τοῦ φωθιάς. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἀν. «δίχως φωτιά ἦτο ἐκεῖ φοβῶντας μὴν περάσῃ | κάνεις καὶ δὴ ἀντηλιάρισμα καὶ τὸ κακὸ λογιάσῃ». Συνών. ἀντηλιαρισμός.

ἀντηλιαρισμός ὁ, ἀμάρτ. ἀδηλιαρισμός Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀντηλιαρίζω.

Ἀντηλιάρισμα, ὃ ιδ.

ἀντήλιος ὁ, ἀμάρτ. ἀδήλιος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντηλις ἄρα.

Τόπος προσβαλλόμενος ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων : Ἐπα κάθομαι 'ς τὸν ἀδήλιο. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀντηλις 3.

ἀντήλιος ἐπίθ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Στερελλ. (Ἄμφ.) — Λεξ. Αἰν. ἀντήλιος ὁ, Α.Ρουμेल. (Ἀγχιάλ.) Βιθυν. Κύπρ. Κῶς Ρόδ. ἀδήλιος Θράκ. (Αἰν. κ. ἀ.) Κρήτ. ἄντηλιος Τήλ. ἀντινήλιος Μεγίστ. ἀντήλιο τό, Κάμπ. Κίμωλ. Κύπρ. Πελοπν. (Τριφυλ.) Σῦρ. — ΓΕπαχτίτ. ἐν Προπυλ. 1, 254 ἀντήλιον Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀδήλιο Κάλυμν. Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. ἀδήλιον Λήμν. Σκόπ. ἀντινήλιο Νάξ. (Φιλότ.) ἀδινήλιο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀντήλι Εὐβ. (Κονίστρ.) — ΜΜαλακάς. Ἀσφόδ. 93.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀντήλιος. Ὁ τύπ. ἀντινήλιος ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ τύπ. νήλιος, δι' ὃ ιδ. ἡλιος.

1) Ὁ προσβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὁ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, προσήλιος Καλαβρ. (Μπόβ.) Στερελλ. (Ἄμφ.) : Χωράφι ἀντήλιο ἔ πάντα καρπαροντό (καρπαροντό = καρποφόρον) Μπόβ. Χωράφι ἀντήλιο καὶ ποτιστικὸ σοῦ γιομών-νει τὸ σπῆτι ἀτζε καλὸ (ἀτζε καλὸ = ἀπὸ ἀγαθὰ) αὐτόθ. Συνών. ἀντηλιακός 1, προσηλιακός. 2) Ὡς οὐσ., τὸ προσβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου μέρος Κεφαλλ. Κέρκ. Πελοπν. (Τριφυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Ἐκάθισα πολλὴ ὥρα 'ς τ' ἀδήλιο κ' ἐξαλίστηκα Κέρκ. Τὰ παιδιὰ κάθονται 'ς ἀδήλιο καὶ παίζουν Κεφαλλ. Μὴν κάθισι 'ς τ' ἀντήλιον κί καίσι Αἰτωλ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀντηλις 3. (β) Ἐπιρρηματ. Πελοπν. (Τριφυλ.) : Κάθισε ἀντήλιο καὶ δὲν τὸ κούνησε ρούπι. Τί κάθεσαι ἀντηλιού; (β) Ἡ ἀνταύγεια τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῶν νεφῶν ἐν συννεφώδει καιρῷ χαρακτηριστικὴ τῆς ἐπικειμένης κακοκαιρίας Βιθυν. Κίμωλ. Μεγίστ. Πβ. JBekker Anecd. Graec. 411 «ἀντήλιος, ἡ ἀνακλωμένη ἀπὸ τοῦ ἡλίου αὐγή». γ) Ἡ ἀντανάκλασις τῶν ἡλιακῶν ἢ ἄλλων φωτεινῶν ἀκτίνων Εὐβ. (Κονίστρ.) Θράκ. (Αἰν.) Κάλυμν. Κάμπ. Κεφαλλ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σκόπ. : Μοῦ

